Anul III. — No. 182 — Un numer 20 bani — Chișinău, Vineri 3 August 1918

ROMÂNIA NOUĂ

ORGAN DE PROPAGANDA NAȚIONALĂ

Abonamente: 1 Lună Lei 8 — 6 Luni „ 45 — 1 An „ 80

— Plata anunțurilor după înțelegere — Redacția și Administrația — Strada Cogălnicu No. 39 — Chișinău —

Director: Dr. ONISIFOR GHIBU

Iese în fiecare zi de lucru
Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările

Prim-Redactor: Dr. ION MATEIU

Boierimea Basarabeană

— Cu prilejul vizitei proprietarilor basarabeni la Iași —

O societate e sănătoasă, când dispune de toate straturile trebuitoare și când acestea își împlinesc funcțiunea (datoria) lor în chip armonic și conștient.

Să aruncăm o privire asupra straturilor sociale din Basarabia de astăzi.

Mai întâi de toate aici lipsește clasa de mijloc românească.

O burghezie de neamul nostru nu avem: noi avem numai clasa de sus, a boerilor, și clasa de jos, a țăranilor, fără nimic la mijloc.

În ce privește clasa de jos, țărănimea, se știe că ea, cu tot întunerecul care o învăluie, e un aluat sănătos pentru o viață sănătoasă în viitor.

Dar clasa de sus, aristocrația, boerimea?

Partea cea mai mare a vechii boerimi moldovene dinainte de 1812 s'a pierdut, s'a rusificat în cursul unui secol de viață rusească, iar ceea rămasă s'a împestrițat adânc cu o boerime de sânge străin. Astăzi, putem spune, cu câte puține excepții, nici nu mai avem în Basarabia o boerime moldovenească, vorbind bine înțeles, de ea în ce privește *conștiința națională*. Ar putea poate în adevăr nici nu există la boerimea de aici, care are doar o *conștiință de clasă*, despre care a dat dovezi și zilele din urmă, când s'a dus la Iași pentru a căuta acolo legături cu marii proprietari din România, în vederea asigurării intereselor de clasă, după cum până la 1917 se ducea la Petrograd pentru a-și asigura aceste interese alături de proprietarii ruși.

Dela începutul Revoluției și până astăzi boerimea basarabeană n'a făcut nici un gest care să fi arătat că ea e străbătută de conștiință românească; ea n'a luat parte la luptele prin cari, încetul cu încetul Basarabia a devenit ceeace este acum. Istoria revoluției, dela 1 Martie 1917 și până la 28 Martie 1918, nu înregistrează aproape nimic la activul boerimei basarabene, și chiar și astăzi când, după o lungă întrerupere pricinuită de domnia democrației, o vedem reapărând pe scenă, ea nu apare într'un rol național ci într'unul de clasă. Boerimea basarabeană nu se simte nici astăzi făcând parte dintr'un popor, ci se simte ca o clasă privilegiată la [illegible]

Și ce rol frumos ar fi putut avea la un popor atât de blajin ca al nostru, dacă ar fi fost mânuită de focul sfânt al iubirei de neam. Ne aducem aminte de cele dintâi săptămâni ale Revoluției, când, cuprinsă în Rusia întreagă nebunia lozinci sociale și internaționale, în Basarabia, din fericire, pe urma luptelor grupului dela „*Cuvântul moldovenesc*", s'a pornit *curentul național* de luptă. E n'a plecat dela boeri, cum ar fi fost firesc și cum plecase acum 70 de ani în Moldova și Muntenia, ci dela o mână de tineri democrați. Câțiva boeri, cari au luat parte la mișcare, au venit mai pe urmă, chemați, și au plecat îndată ce au văzut ca interesele boerești sunt atinse. Singurul punct luminos în acele vremuri a fost pasiunea admirabilă a d-lui *Vasile Stroescu*, care, deși bătrân, bolnav și departe de țara sa — trăia la Odesa —, încă din zile dintâi ale Revoluției a pornit să patroneze și să ajute în fiecare cel mai desinteresat mișcarea națională, negândindu-se deloc la interesele lui de clasă.

Încolo abstrăgând dela participarea pe un timp oarecare a d-lor *P. Gore* și *V. Herța*, la lucrările partidului național, istoria nu poate înregistra absolut nimic la activul boerimii.

Retrasă din calea democrației, care în Basarabia putea fi foarte ușor canalizată în direcția națională, boerimea n'a vrut să se arunce în valurile vieții politice: ea n'a vrut să rischeze nimic. Nici chiar pe teren cultural n'o întâlnim lucrând, cu toate că acolo era atâta de făcut și că o lucrare pe acel teren ar fi fost cel puțin la fel de însemnată ca cea politică. Concursul dat o vreme oarecare pe teren cultural de dd. *Gore* și *Herța*, la *Comisia școlară* și la *Societatea culturală* a fost de așa scurtă durată, încât el numai întărește teza noastră.

Disprețuind direct democrația, care a izbutit să proclame autonomia și să inaugureze *Sfatul Țării*, — ceeace constituia pentru orice fiu conștient al neamului o *izbândă națională*, — boerimea nu [illegible] mărturisit [illegible] măcar să [illegible] un anumit [illegible] în cel mai înalt grad pe ale întregului neam.

Nici dela deschiderea Sfatului Țării încoace, ba nici chiar după intrarea armatei române în Basarabia și după unirea cu România, nu vedem din partea boerimii vre-o acțiune națională generoasă și desinteresată. Nu vedem de partea ei nici o inițiativă nobilă, pe nici un teren, dimpotrivă, o vedem și acum mânată de interesele ei. În loc să-i întâlnim pe boeri luptând pentru organizarea trăitului moldovenilor într'un *partid național*, auzim despre un *partid progresist* (!) boeresc, cu o gazetă, tocmai la Piatra-Neamț care îmbrățișează interesele de clasă ale boerilor de toate națiile din Basarabia; în loc să-i vedem muncind în *Societatea Culturală*, în fruntea societății „*Luceafărul*", *la Universitatea populară*, și în alte locuri pentru răspândirea culturii și pentru naționalizarea Basarabiei, îi vedem alergând la Iași plângându-se pe la întruniri și banchete, de pagubele îndurate din partea bolșevicilor, a democraților și a Statului Țării — *care totuși are meritul de a fi făcut Basarabia ce este azi*, și căutând contact cu o anumită clasă socială din România.

În loc să-i vedem în Basarabia *la teren*, îi vedem în Iași, la banchete, la primiri și la discursuri.

Spre marea noastră durere, boerimea basarabeana a dat tot timpul dovezi de așa mare slăbiune sub raportul național, încât nu ne dă dreptul la nici o speranță pentru viitor. E o greșeală ca peste Prut să i se dee acea atențiune care i s'a dat cu prilejul vizitei dela Iași.

Căci așa ceva întărește bănuiala că România vrea să reabilitezе boerimea neproductivă, în contul democrației care deși tânără a dat totuși destule dovezi de înțelegere a nevoilor, de spirit de sacrificiu și de putere de muncă.

O țară al cărei Rege a dat admirabilul exemplu de democrație și de identificare a Sa, nu cu interesele Dinastiei, ci cu ale Neamului nu trebue să mai menajeze oameni cari nu se pot identifica cu poporul, ci se gândesc numai la interesele lor de clasă.

G. Talmăzu.

CONFERINȚA FINANCIARĂ DIN BERLIN

În legătură cu art. 43 al tratatului juridico-politic, la 8 Iulie a. c. o Comisie financiară din reprezentanți ai Germaniei, Austro-Ungariei și României, au semnat un acord în privința aranjamentului financiar prevăzut în art. X al Convenției de cereale. Anume:

„Germania și Romania, precum și Austro-Ungaria și România, își vor pune la dispoziție, una față de alta mijloacele de plată necesare pentru achitarea obligațiunilor de plată, născute din a cestă Convențiune, prin deschiderea de credite în moneda celeilalte țări".

Guvernul german va pune la dispoziția guvernului român, la Reichs-Bank, mijloacele necesare în mărci, iar guvernul român va pune la dispoziția acelui a la Banca Națională, creditul necesar în lei. Dispozițiile acestea sunt legate de stipulațiunile Convenției economice, prin care România este obligată a vinde Puterilor Centrale tot surplusul de cereale, pe când Puterile Centrale se însărcinează, să *ducă la drag după putință*, exportul mărfurilor lor în România.

În urma „dorinței României", Germania pune la dispoziția ei la Reichs-Bank [illegible]

a) Cheltuirile de plata [illegible] în mărci, pentru prizonierii de război.

b) Sumele, cari sunt necesare pentru acoperirea cheltuielilor făcute cu mijloace germane, pentru lucrările publice din România.

c) Sumele, cari sunt necesitate pentru titlurile aflate în proprietatea [illegible] în [illegible] a sumelor [illegible] le statului român.

d) O sumă de 180 mil. mărci pentru suma debursată de Banca Națională pe timpul războiului.

Art. 3 prevede că, dacă Germania, în afară de produsele, cari sunt supuse convenției economice, va avea nevoe de lei pentru acoperirea altor produse de importație din România, se vor pune la dispoziția guvernului german la Banca Națională sumele necesare, iar guvernul român obține în schimb un disponibil la Reichsbank.

Este caracteristic că pentru disponibilul reciproc. până la 30 Iunie 1919, proporția fixează cursul de 100 lei — 70 mărci, sau 100 mărci — 142.85 lei.

Dela 1 Iulie 1919, cursul se va stabili după cota oficială a leului la Berlin, luându-se media între cerere și ofertă.

Mai departe, la stabilirea provizorică a disponibilului Germaniei în lei provenind din art. 2, se va lua cursul 100 lei = 81 mărci.

Adică, când este vorba de România, 100 lei = 70 mărci, iar când e vorba de Germania, 100 [illegible] jumătate au dela expirarea convenției economice, adică cel mult până la 31 Decembrie 1927.

Un acord similar s'a făcut și cu Austro-Ungaria căreia i s-a deschis un credit pe $1\frac{1}{2}$ miliard coroane, socotit 100 lei—113 coroane, sau 100 coroane—885 lei.

Discursul Episcopului Dionisie ținut în palatul mitropolitan după consacrarea sa de Arhiereu

Inalt Preasfințiților Mitropoliți, Preasfinților Episcopi, Domnule Ministru al Cultelor și Domnilor!

În cuvântarea de ieri eu am arătat unirea de a primi sarcina Episcopiei. Am arătat și acea, că de a ocupa așa înaltă treaptă a Arhieriei, eu sunt nepregătit, fiindcă nu am studiat nici un fel de școală, stând toată învățatura mea numai într'u aceea, ce în mica copilărie — am început'o în casa părintească sub conducerea și învățatura bunului meu tată, care din cea mai fragedă vârstă m'a deprins în cetirea Sf. Scripturi, a legii vechi și noue după Biblie, pe limba românească; iar după aceea ce am putut eu să dobândesc în sfântul locaș, între cei 4 pereți ai chiliuței mele, în care după putință, m'am ocupat cu Sfintele Scripturi.

În grelele împrejurări ale vieții mele, pentru mine, Sf. Scriptură a fost ca o grădină, în care mă preumblam și aflam ușurare și liniște în acele grele împrejurări.

Eu am primit această sarcină cu o mare frică și bucurie. Cu frica pentru că singur îmi dau samă de greutatea sarcinei și a crucei ce s'a pus pe mine, căci dacă sluga, ceea ce nu știe voia Domnului său, este bătută puțin, apoi sluga ceea ce a știut voia Domnului său și nu a făcut, va fi bătută mult. Cu bucurie am primit o pentrucă mă simt foarte fericit dacă la zidirea acelei clădiri, care se numește Unire, eu aș putea măcar cât de puțin să dau ajutor și măcar o mică pietricică să fie pusă și de mine.

Am primit sarcina păstoriei cu credința în acel dumnezeesc Duh, carele l-ați pogorât peste mine prin punerea mâinilor întru această însemnată pentru mine zi, căci cred că acelaș Duh, carele a limpezit limba gângavului Moise, a purtat degetele proorocului David la alcătuirea psaltirei; a făcut pe necărturari pescari retori — acelaș va împlini neajunsul meu și va face limba mea ca o armă lui-ș. căci credem, după cuvântul Mântuitorului Christos, că nu suntem aceia care grăim, ci Duhul Tatălui, care locuește întru noi.

Grea este sarcina arhieriei, pentru că arhiereul este dator a-și pune suflетul pentru turma încredințată lui, este dator să o gătească pe dânsa — după apostolul — și să o pue pe dânsa ca pe o mireasă nestricată înaintea mirelui Christos, pentru care el are a-și da seamă în ziua judecății înaintea începătorilor pastorilor lui Christos.

Dacă considerăm însă învățăturile sf. apostol Pavel, pe care eu mai cu deosebire l-am iubit, vedeam că el era gata să fie toate pentru turma sa ca pe toți să-i mântuiască, nimica pe dânsul nu putea să-i despartă de dragostea lui D-zeu, dorea mai degrabă să se despartă de trup și să fie cu Christos și zicea, că nimica pe dânsul nu-l va despărți de dragostea Lui. — Când zice însă această despre sine, totodată face pe creștini să știe cum că în afară de acestea dorini ale lui „neîncetată durere a inimii" are el pentru „frații săi, rudele sale după trup, cari sunt Israilitenii," căci și el Israilitean era, pentru fericirea căror ar fi dorit ca să fie tăiat dela Christos.

Așa dar rolul unui episcop român este un numai urmă acea, ca aceea să se îngrijească pentru ca să-și pue turma încredințată curată înaintea lui Christos, dar trebuie să aibă neîncetată durere și grijă pentru frații săi și rudele sale după trup, care sunt Români.

Grea este sarcina și greu este de purtat toiagul, care une ori-ați încredințat. În el eu mă voi putea și a mă sprijini, dar Inalț Preasfințiților, dacă împrejurările grele vor face, ca toiagul, ce eu port, să nu poată a mă sprijini și să vă indoi, vă rog atunci să-mi dați pământesc sprijin și ajutor. Mai ales Inalț Preasfințita Voastră, care îmi veți fi de aproape conducător și povățuitor în slujba, ce îmi stă înaintea.

Cunosc cât de grea este crucea pe care am luat-o asupra mea, dar ca nu va fi așa de grea, dacă ființa mea va fi împăcată, că eu toate celea după putința și datoria mea am făcut. Și dacă crucea, ce eu o port, va fi atât de grea, cât eu voi fi nevoit a cădea sub greutatea ei, atunci numai una cer dela dragostea Inalț Preasf. Voastre: Să fiți pentru mine acel „Simion Cirineanul" și să-mi ridicați crucea mea!

Știri din Austro-Ungaria

Toarca trajediei unui popor cu chemare înaltă — răspunde „Az Est".

*

Deputatul Urmaczy Nandor a ridicat în parlament chestiunea persecuției ungurilor în armată. Între altele numitul deputat a spus și aceste lucruri: „E un fapt obicinuit în războiul acesta, că honvezii noștri sunt siliți să învețe mustra nemțească. Dar voluntarii și ofițerii diviziei 105 sunt instruiți în *limba română* și înaintarea și concediile lor sunt condiționate de progresul făcut în limba română. Citește un ordin de regiment în baza căruia, ofițerii sunt obligați să vorbească *românește* în cursul mesei.

Colonelul Rosenmayr a declarat, că ofițerii unguri, după ce părăsesc pământul unguresc, *nu mai pot face alt ceva decât să latre.*

Legionarii poloni răsculați înaintea curții marțiale

— *Pesti Hirlap* —

S'a început în *Sighetul Marmației* un proces mare contra legionarilor poloni. Se știe, că legiunea polonă, care azi e împrăștiată, opera fără ca unitate deosebită pe frontul oriental. La 5 Februarie însă legionarii poloni, după ce au scos șinile de tren pe o distanță mare și au rupt firul telegrafic și telefonic, au pornit în marș din regiunea *Sniatin-Cernăuți* și *Luzar-Cozmar* spre Răsărit cu intenția vădită de a trece în *Ucraina*. Mulțămită însă supravegherei trupelor noastre — ziar [illegible] legiunea polonă cu toată lupta eroica disperată, a fost împiedecată *de-a executa planul monstruos*. Au fost prinși aproape 200 ofițeri și 5000 soldați, cari escortați la Hust au fost dați imediat judecății militare.

Instigatorii principali sunt 51 ofițeri și 24 soldați. Ca martori vor fi ascultați 100 de legionari. Se crede, că cei mai multi vor fi recrutați și ca pedeapsa trimeși imediat pe frontul italian, iar cei necăți vor fi împărțiți în cadrele armatei teritoriale la diferite servicii.

Atragem luarea aminte publicului asupra operei organizate în Chișinău de către maeștrii noștri I. Babescu și I. Atanasiu.

Prin forțele muzicale distinse, grupate într'un mănunchiu, această operă prezintă o garanție necontestată și de sigur întrece mult încercările făcute până acum în această direcție. Se vor juca cele mai celebre opere cu o distribuție de roluri între cântăreți cu reputație europeană. Stagiunea se deschide în sală în teatrul *Cazino*, **cu Faust de Gounod.**

Publicul rusesc va avea și el prilej să guste adevărata muzică clasică în interpretarea artiștilor noștri.

Fiți vrednici de țara ce se înnoește

Biserica noastră încă prin multe locuri zace în întunerec. Mulți din preoții noștri se îndeletnicesc în deșertăciune și n'au grijă de datorința lor ca niște sudiți în contra țării ce se înnoește.

Cine-s preoții cu crucea în frunte și vreau să înnumuzze acum, să lasă la luptă cei necuviosi, cu aghiazma păcii și a vieții stropind pe cei orbi și năstrăpăcindu-i cum mustră scriptura zicându-le: „Vai vouă cărturari și farisei fățarnici, vai de Corezano, vai de Vevsaido.

Moise va trece prin marea roșie și valuri de sânge, la viață nouă și sfântă dar voi printre picioare căutați la Sodoma, ravnind la cârmurile Egiptului. Voi cei cari năucați pânea și sarea bietului moldovan, stați în contra fiii, vrând să-l faceți rus fără voia lui Dumnezeu.

Voi cei fără la cerbice și netăiați la urechi deșteptați-vă până ce nu se mâne făcătorul de minuni Nicolae, să vă tragă câte-o palmă pentru bârfelile voastre; și să vă sucească gâtul. Lepădați-vă de vrăjbă căci bine știți că cel ce iubește, spânzurătoarea îl îndrăgește. Botezați-vă și lepădați-vă de rele; faceți bine și fiți în luminați ai Romaniei noua.

Cunoașteți proorocirile cu mintea deschisă a veacului al douzeciilea și vă lepădați de Vavilonul rusesc și de limba lui.

Căutați Scriptura cu deamăruntul că nu veți găsi nicăurea scris, ca peste apostoli în limbi de foc s'au pogorât și limba rusească.

Neamul nostru Românesc e neam blând și iubit de Dumnezeu, că ne-au pus pe pământul, unde curge miere și lapte, îmbelșugat de pâine și isvore de vin.

Oare, ce român ar fi acela care nu-și va cunoaște țara și nu-și va pune sufletul pentru ea? Oare ce cap am avea noi dacă ne am da părul în mâna streinilor? Oare cruțate-va streinul, când te va apuca de moțoc?

Tot streinul cum gustă din mana țării noastre se ridică cu ură asupra Românului nepăsător, vrând să-i moștenească via. Oare cum ne-o numi pe noi dacă nesom arăta nevrednici de Romania nouă, care-i scăldata în vărsat sânge?

Oare, cine pe cerșetorie, că toata lumea are bucuria de răspunsul Vavilonului rusesc, care îmbătându-se la cerșie, până la iad s'au pogorât și au murit ucis de mânia celui prea înalt?

Răsăciți lemnele focului și aprindă-i poponeț de gaz după faptele ei.

Înțelepteasca-se fie care, care voește să trăiască în Țara Românească și cu luare aminte păzească și via ca mumenea să nu se arate nevrednic țării ce se înnoește.

Tudor Basarabianu

Pentru orice tipărituri oficiale și comerciale, adresați-vă către Tipografia *„România Nouă."*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Știri din străinătate

— O telegramă proaspătă din Berliu

„Cu cât Germanii se vor retrage mai departe, cu atât terenul le va fi mai prielnic pentru apărare, căci ajung astfel la liniile dela spate ale vechiului sistem de apărare francez".

*

Un act de solidaritate. — Agenția „Havas" comunică următoarele: Declarațiunea făcută poporului rus de către autoritățile care au debarcat trupe la Arhanghel trebue considerată ca făcută în numele Aliaților, ale căror contingente au fost puse după cum se știe sub comandamentul generalului Pohl.

*

Holera la Petrograd. — Din cauza marelui număr de morți pe urma holerei nu s'au putut îngropa toate cadavrele și s'au făcut mormane mari de holerici morți. Astfel de mormane umplu cimitirul cel mare din Petrograd. Intr-o singură zi au fost 1572 cadavre, rămânând numai din aceeași zi 436 neîngropați.

*

Agitatorii lui Lenin. — Lenin a adunat la Moscova mai multe sute de agitatori, cari au fost trimiși pe frontul ceko-slovacilor ca să facă agitație.

*

Foametea în Rusia. — La Simferopol, în Crimea, foametea face ravagii, dând morții zeci de oameni flămânzi în fiecare zi. Populația se revoltă din cauza lipsei de hrană.

*

Englezii în Arhangelsk. — Ziarele anunță că după debarcarea în Arhangelsk, Englezii au înaintat spre sud de-lungul căii ferate Wologda. La depărtare de 5 mile au avut o ciocnire cu inamicul, care a fost bătut, silindu-l să se retragă 70 mile spre sud de Arhangelsk.

*

Ca între aliați. — „Temps" aduce știrea că consulatul francez cu întreg personalul precum și șeful misiunii militare franceze e generalul Lavergne, au fost arestați în Moscova de către „tavarăși".

*

Importul din Ucraina. — Se comunică că între Puterile centrale și Ucraina, s'a încheiat un nou acord pentru exportul de alimente. S'a convenit, ca primele expruturi să se facă pentru Germania, fiindcă anul trecut a fost favorizată Austro-Ungaria. Se vor lua măsuri ca cantitățile stabilite, de fapt să se și lifereze. Se zice că s'ar fi făcut o învoială pentru *80 milioane puduri, cereale, semințe și carne.*

*

Marele Duce Mihail. — Din Stokholm se vestește, că Marele Duce Mihail s'a pus în fruntea guvernului din Siberia și a dat un manifest către popor, convocând, asa zisa Soberziemski, o instituție istorică, veche, din Moscova, care să stabilească *Constituția.*

*

Flote englezești. — Englezii au construit în Ierusalim o uriașă conductă de apă. Populația va fi scutită de acum de holeră și de alte boli contagioase care pustiau mii de oameni din lipsă de apă sănătoasă.

*

Solie — Turcii și-au trimis reprezentant în Ucraina.

*

Mutarea ambasadei germane. — Din motive de siguranță s'a hotărât mutarea ambasadei germane din Moscova la Pscow. Helfferich a și înștiințat guvernul sovietelor despre această hotărâre.

*

Gripa spaniolă s'a ivit și în Belgia, în mai multe mii de cazuri. Procentul de morți este foarte mare. Se îmbolnăvise și Cardinalul Mercier, dar a scăpat cu viață.

*

Osânda ucigașului lui Eichhorn. — Ucigașul lui Eichhorn a fost osândit la moarte. Știri sosite din Chiev spun că osânda s'a și îndeplinit.

*

Cabinetele Aliaților, scrie „Times", au hotărât să numească un singur comandant pentru operațiunile de pe frontul Oetic. In curând vor da și un manifest pentru poporul rusesc.

Situația Războiului

Comunicat francez:

In cursul zilei trupele franceze au reluat atacurile lor în regiunea Boisee între Matz și Oise. Cu toate rezistența puternică opusă de Nemți *ele au reușit să realizeze progrese la nord-est de Cury. Ele au pus piciorul în pădurea dela Plesiere de Roye și au atins Beloeil.* Mai la est trupele noastre *și-au înaintat liniile noastre cu alți 2 km.* la nord de satul Cambronne.

Comunicat italian:

Coltono. In valea Zebrului (Valtellina) una din patrulele noastre după ce a înlăturat dificultățile terenului a atacat un post inamic sfărâmându-l complect și făcând prizonieri și pe cei rămași la viață.

După ce a distrus adăpostul inamicului, micul grup s'a întors cu bine în liniile noastre. Pe restul frontului hărțuieli. Intensitate mai mare a celor doua artilerii în sectorul Riva, pe valea Lagarina, în Valastra și în zonele pădurilor dela Priula (sud-est de Montello). Aeroplane și dirigiabile ale armatei și marinei regale au bombardat câmpurile de aviație și căile ferate inamice. Două avioane dușmane au fost doborâte.

Comunicat austriac:

Pe frontul munților tirolezi patrulele regimentului 27 vânători au executat un atac reușit la Monte Como cu pierderi insemnate pentru inamic.

Pe frontul albanez nimic de seama.

Legături poștale cu Puterile Centrale.—Incepând cu 3 August st. v. se pot trimete din România în Germania scrisori simple deschise și cărți poștale obișnuite în limbile română, franceză și germană, iar în Ungaria și limbile ungară și croată. Dela 19 August se primesc și telegrame pentru Ungaria cu 15 bani cuvântul.

*

Căile ferate din Muntenia. — Guvernul tratează cu reprezentanții Puterilor Centrale predarea căilor ferate din Muntenia și trecerea lor sub administrația direcțiunii generale a căilor ferate române.

*

Un început rodnic. — In urma pildei proprietarilor Ion Cămărăsescu, Ion Crissoveloni și Mihail Orleanu care au declarat că-și dau moșiile în arendă țăranilor, pe un preț mic, sindicatul agricol al județului Covurlui a hotărât să organizeze pe săteni în obști în care să intre și proprietari, ca lucrând împreună pământuri cât mai întinse, dând satenilor toate îndrumările pentru a lucra în mod cât mai înțelept pământul.

Declarația e iscălită de 15 membri ai sindicatului.

*

Audiență. — Delegația proprietarilor basarabeni a fost primită de d-l Garoffid, ministrul domeniilor în audiență.

[illegible] expulzat consilierul P. de Kartamiser, în direcția Akerman, iar de acei peste Nistru în Ucraina. Era să plece Duminică, dar în urma intervențiilor făcute, i s'a acordat o prelungire de 72 ore.

*

POȘTA REDACȚIEI: D-nii C. I. Ionescu institutor, Constantin Grecie învățător și I. Renci sunt rugați să treacă pe la redacția noastră pentru a primi scrisori din teritoriul ocupat.

Artiștii români în Chișinău

Turneul Zaharia Bârsan. — **Duminecă sosește la noi protoiul artist de la Teatrul Național Zaharia Bârsan. El nu urmărește un scop comercial, ci propagarea cultului românesc prin un turneu sistematic în toate centrele Basarabiei. D-l Bârsan va juca cu trupa lui piese bune și uzuale, cari să satisfacă nu numai cerințele artei, ci și dea și o bună educație poporului moldovenesc lipsit până acum de binefacerile teatrului românesc.**

De aceea suntem siguri, că Dan va întâmpina sprijinul efectiv al tuturor autorităților și oamenilor de bine din Basarabia.

*

Artiștii noștri Aurel Bobescu și Cerna Stanescu vor da în grădina Eldorado mai multe reprezentații muzicale. Publicul nostru doritor de muzică ar trebui să-i prefere pe alții.

Germanii despre biruințele francezo

Iata ce scrie „Berliner Tageblatt". Metodele guvernului actual nu ne se par deloc potrivite să ne dea rezultate favorabile: Chiar se poate întâmpla ca sistemul Hertling-Hintze să dea faliment.

Oricine înțelege că în momentul intrării Americei în război, aceia cari voiau s'o îngenuncheze în trei luni au arătă o oarecare nervositate.

Iar „Frankfurter Zeitung" zice așa: „Trupele cari soseșc zilnic din America pentru continuarea războiului ne fac lupta tot mai grea. Starea de spirit a Americanilor este astfel, încât înflăcărarea lor războinică întrece totul ce am văzut până acum în Europa. N'avem deci motive de a intona cântece de biruință și de-a sărbători splendoarea Germaniei.

Cine știe

Cine știe, unde se afla refugiați din comuna Inișelia, județul Constanța, Ioan Burda, Lina Burda și Gheorghe Burda, să scrie ce adresa: Ioan Alexandru Crotorul, Gheoseliu mieș prin Baimaclia.

Cine știe unde se afla refugiați din comuna [illegible] Se scrie pe adresa: Ioan Tănăru Sarazlia mică prin Baimaclia.

CUMPĂRĂTI
Restaurantul
TRANSILVANIA

Delegația technică a Ministerului de Instrucție publică, pe lângă Directoratul Invățământului din Basarabia

Se aduce la cunoștința tuturor membrilor corpului didactic din teritoriul ocupat, aflători în prezent în Basarabia, că trebue să se prezinte neapărat la posturi, afară de acei cari doresc să fie transferați în Moldova sau Basarabia.

Pentru trecerea în teritoriu ocupat, fiecare trebue să se înscrie, fie direct la Minister fie la delegația technică din Chișinău, până în ziua de 10 August 1918.

In cererea de înscriere vor arăta exact:

a) Localitatea unde se duce să locuiască.

b) Vârsta atât a sa, cât și a fiecărui membru al familie sale.

c) Adresa exacta.

d) Cantitatea de bagaje ce dorește să transporte.

Delegat tehnic pentru învățământ
V. N. Petrovanu

Doamna Veturia D. Ghibu dă LECȚII de PIAN

Anunțuri în fiecare zi, dela orele 3—4, în Strada Sadovaia 76 (Casa Hodorogea).

INFORMAȚIUNI

D. General Văitoianu la Bicaz. — **D. General Văitoianu, Comisarul General al Basarabiei, a plecat eri la Bicaz, pentru a lucra cu M. S. Regele Ferdinand. D-sa se va reîntoarce la Chișinău, probabil mâine.**

*

Noi membri la Primărie. — *Din cauză că 2 membri ai Dumei orășenești au demisionat, au intrat în locul lor d. Platoșcan și Berzon.*

*

Ora surpă „Alianței Franceze". — **Astăzi s'au deschis la Chișinău cursurile de limba franceză în localul „Alianței Franceze" din str. Inzova.**

Aflăm cu bucurie că „Alianța va înființă și o serie de cursuri de limba română puse sub conducerea d-lui N. Șerban.

*

Firmele românești. In urma ordinului dat de comisariat, se lucrează cu activitate la înlocuirea firmelor rusești cu cele românești. Mulți negustori au și luat să-și pună firme, motivând cu pietonii cari este 500 lei mai mult pentru litere. Se fie un adevăr sau numai un pretext?

*

Taxa telefoanelor la Chișinău. — Dela venirea administrației românești la poșta din Basarabia taxele pentru abonamentul la telefon au scăzut considerabil. Fabricile, restaurantele și toate localurile publice 600 lei anual. Doctorii, juriștii, bănăriile și alții 200, iar alte feluri de abonamente 150 lei.

*

Mărcile rusești. — In urma unei decizii a direcțiunei poștei din Basarabia, timbrele rusești sunt în total interzise de a se mai întrebuința.

*

Silvicultori pentru Basarabia. — Pentru organizarea serviciului de silvicultură în Basarabia, vor fi trimiși din țară mai mulți silvicultori.

Deasemenea se vor numi pentru Basarabia 8 consilieri agricoli și mai mulți agronomi regionali.

*

Directoratul și cooperativele. — Pe lângă directoratul de finanțe s'a înființat un „Serviciu al Bancilor populare și cooperativelor sătești" pentru a controla acțiunile acestor instituții, și pentru a le năjdăjdui ajutor. Conducătorii acestui serviciu vor fi D-nii consilieri tehnici Sergiu V. Cujba și Ep. Balamace. Un regulament special prevede largirea acestui serviciu, numirea de inspectori în centrele mai însemnate ale Basarabiei și definește atribuțiile fiecărui funcționar în parte.

*

Rând pe rând. — Se duc de-acum și uriașele firme cari dădeau orașului nostru, țării noastre, o înfățișare așa de stranie. De câteva zile se lucrează cu hărnicie neobișnuită la înlăturarea acestor simboluri fără continut. Căci, faptul că negustorul a învățat încă pe vremile cariste limba, poporului bătinaș, ca să aibă cui să-și desfacă marfa dovedește că firmele ale erau mai decât niște emblemele ale Rusiei „unitare și omogene". Acum sboară și ele ca fiul ce n'are rădăcini aici.

Numiri noui: Incepând cu 1 August vor fi numiți pentru Basarabia 8 consilieri agricoli.

*

Comisiune de export. — Pentru a înlesni schimbul de mărfuri cu Ucraina s'a înființat pe lângă Direcțiunea Generală a Aprovizionării o Comisiune de export. Din Basarabia cererile vor fi adresate întâiu d-lui Gen. Văitoianu și numai după aprobarea acestuia vor fi înaintate Comisiunii. Cele ce vor să exporteze trebuie să dea și lista amănunțită a mărfurilor pe care le vor importa în schimb.

*

Cărți pentru Basarabia. — La chemarea D-nilor Ciuhureanu și Halippa de a se strânge cărți pentru Basarabia, funcționarii dela Banca Națională au strâns suma de 505 lei pe care au trimis-o d-lui Iorga ca să cumpere cărți potrivite pentru Basarabeni și să li le trimită.

*

Luminătorul, revista preoților din Basarabia, a apărut în luna Iunie cu un bogat cuprins. Amintim un bun articol „Numele *Român* și țările locuite de Români", din care prețui pot cunoaște istoria neamului nostru până la 1500. — Apoi, știri despre noua viață a Bisericii din Basarabia, începută sub păstorirea arhiepiscopului Nicodem, și interesanta lămurare a parintelui C. Moraciu despre *Institutul biblic românesc.*

Ne place a crede că de acum încolo *Luminătorul* se va isprăvi măcar pe jumătate, cu litere latine.

*

Aflăm cu plăcere stabilirea în Galați a d-lui medic dentist **ION MUNTEANU** diplomat din Paris. Tineranul pe toți banii români cari au afaceri în Galați și au trebuință de asemenea servicii să i se adreseze cu toată încrederea, fiind siguri ca vor fi serviți în modul cel mai conștiincios.

*

Prof. Dr. N. Conta, anunță un curs de chimie aplicată, nomenclatură, importanța ei în medicină, pentru Studenții ce vor urma medicina la Iași.

*

O măsură bună. — Agenții comendurii au primit ordin să dejin pe toți bărbații cari vor fi găsiți că umblă prin Iași fără nici o ocupațiune, sau fac diferite afaceri fără să aibă permisiune anumită. Ei vor fi puși la muncă de folos public.

*

In sfârșit. — In urma unei înțelegeri cu guvernul român, comandatura germană a declarat că nu va mai rechiziționa locuitorilor dela țară pânzeturi, covoare și alte obiecte casnice. Ce-a'r fi numai prea frumos pentru bietii locuitori.

*

Pâine nouă. — Primăria orașului Iași anunță că dela 1 August va pune în vânzare pâine din recolta anului acestuia. Fiindcă recolta aceasta a fost foarte slabă rația zilnică va fi de 250 grame. Se vor păstra și cele două zile de mălaiu pe săptămâna.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ultimele Știri

Ofensiva Aliaților crește

—Căderea apropiată a orașelor Chambres și Roye — Incercuirea puternicelor poziții dela Lasigny. Peste 35 de mii prizonieri și 500 tunuri.

Cu toată rezistența Nemților, ofensiva franco-englezo-americană, urmează cu avânt. Trupele aliate atacă înverșunat liniile germane între Somo și Oise.

In scurt timp o să cadă în mâinile lor orașele Chambres și Roye, două importante puncte de sprijin pentru Nemți. Dealurile vestite dela Lassigny vor fi și ele smulse.

Frontul e acum pe linia Fouencourt—Lihons, —Villois—Canny sur Matz.

Până acum s'au luat peste 500 tunuri și 25.000 prizonieri germani.

Dușmanul este ingenuncheat de situație.

Teatrul BLAGORODNOE SOBRANIE

Mare stagiune de Operă, sub direcția:
D-lor JEAN ATANASIU și JEAN BOBESCU

PERSONALUL ARTISTIC:

D-na *Elena Ivani*, soprano dramatică dela Opera din Moscova.
Giacomo Borelli, tenor dramatic dela Teatral Mitropolitan din Newyork.
Eurisbia Rodrigo, soprano dramatică dela Opera Română și dela Scala din Milano.
Jean Atanasiu, bariton dela Opera Română din București.
G. Melnic, Bas cântăreț dela Opera mare din Petrograd.

NOUI ANGAJAȚI:

D-na *Anastasia Diescu*, soprană liriică dela Opera Romană și Opera din Odesa.
D-na *Florica Lupu*, soprană liriică dela Opera Română și Opera din Amsterdam.
D-l *Z. Kanlez*, tenor liric.
D-l *I. Gorshy*, bariton.
D-na *M. Creer-Morț*, mezzo-soprană.
D-na *A. Gerskaia*, mezzo-soprană.
D-ră *Gorodeskaia*, contralto.
D-ra *Ecaterina Goporcu*, primă balerină.

CORUL compus din 40 persoane. Orchestra 30 profesori.

Jean Bobescu, maestru concertator, **I. Athanasiu**, director de scenă, **G. Melnic**, regisor, **D-l Iacovlov**, maestru de cor.

Biletele sunt puse în vânzare la Agenția Teatrală BELOUSOVA.

Un afiș special va anunța data și personalul primei reprezentații, care va fi cu opera „Faust" de Gounod.

Teatrul Eldorado

OPERETA ROMÂNĂ

Stanescu Cerna și Aurel Bobescu

— Incepe Joi 3 August 1918 —

se va cânta

VOEVODUL ȚIGANILOR

Operetă în 3 acte de Richard Strauss

TEATRUL-VARIETE ELDORADO

— Cu începere dela 31 Iulie 1918 și în zilele următoare —

MARE CONCERT

Cu artiști dela Teatrele din București și Kiev

Demetrescu — Tenor dela opera italiană și română, repertoriu [illegible]

Sersunov — *Barilon, — romanțe din viața țiganilor*

Smirneva — *Soprană dela teatrul Zimina. Repertoir clasic*

Balerina NELLI CORELLI — admirabila dansatoare modernă

Precum și celelalte numere din vechiul program, sub bagheta simpaticului MARCO. — *Orchestra simfonică. Prețurile obișnuite*

Ordonanța No. 24

Având în vedere Ordonanța No. 3 din 25 Iunie 1918 data de acest Comisariat pentru înfrânarea speculei.

Având în vedere încheierea Consiliului Directorilor Basarabeni din 6 Iulie a. c.

Având în vedere că speculațiunea articolelor alimentare și de prima necesitate cum și acelor-lalte articole, continuă încă pe o scară întinsă.

Văzând că această stare de lucruri e provocată mai cu seamă de acei cari se îndeletnicesc cu depozitarea și dosirea diferitelor articole și mărfuri numai în vederea speculei,

Considerând că o atare situațiune nu mai poate dăinui și acest rău urmează a fi stârpit cu desăvârșire,

Pentru aceste motive

Ordon:

1) Pe lângă Consiliul Directorilor Basarabeni se înființează o comisie specială ce va funcționa pe lângă Consiliu și care comisiune va fi organul de luptă contra speculei în cum se specifică la art. 2 din ordonanța No. 3.

2) Perchizițiile pentru descoperirea depozitelor cu mărfuri ascunse se fac în urma ordinului Directorului de Interne sau a Președintelui Comisiunii de luptă împotriva speculei.

3) Comisiunea de luptă împotriva speculei va fi instiințată în scris, despre toate perchizițiile făcute, arătându-se numele proprietarului, domiciliul lui, adresa depozitarului, felul mărfurilor și a documentelor comerciale, găsite.

4) La toate perchizițiile făcute se vor instiința proprietarii mărfurilor, sau prepușii lor, că au dreptul de a adresa plângerile lor către comisiunea de luptă împotriva speculațiunei.

Comisiunea instituită va fi investită cu cele mai largi drepturi pentru dovedirea și constatarea infracțiunilor, a căror penalitate este aceia prevăzută la art. 6 din ordonanța No. 3.

6) Toate organele militare, administrative și polițienești sunt îndreptățite a da concursul pentru executarea acestei ordonanțe.

Dată în Chișinău la 31 Iulie 1918.

Comisar General al Basarabiei
General de Corp de Armată
Văitoianu

ANUNȚ

Mărfuri de sezon de:
lână, mătase și tricou
în fostul magazin
„Frații Alșvang"
Strada Pușchin No. 44, Chișinău

Vând din cauza plecării

Costume de stradă, seara și teatru pentru arsete, Pilon Paradis, seroc, straus, blană de lux pelț gros, pelerină, șaușon, blană, automobil și cutie îmbrăcat în piele.
Hotel Metropol, Satura 11, Grupa 6

Doctor V. Mândra

Specialist în boale interne, în special de plămâni și inimă.
Strada Iacovlevi 17, lângă Mitropolie. — Consul 4—6 p. m.

Ioan Munteanu
DENTIST
— Diplomat din Paris —
Lucrează în modul cel mai perfect și conștiincios tot ce ține de arta dentară.
GALAȚI
— Strada Domnească No. 24 —

Victoria

Fabrica de fier sârmă și lăiat cue cumpără orice cantitate de sârmă dreaptă și ghimpată. Lucrează cue din sârma ce li se va trimete.

Prețul pentru manoperă după înțelegere. Dă cue în locul sârmei. Pentru informațiuni a se adresa str. Traian No. 88 Galați, sau str. Bușenescu No. 25 Iași.

DOCTOR
Dobrescu
Medic de spital
Specialist în
Boalele interne și venerice
(sifilis, blenoragie, șancru)
Laborator pentru analise microscopice, chimice și bacteriologice.
Analiza de sânge (Wedsermann)
Consultații dela orele 3—6
Strada Pușchin 25

S'A DESCHIS
în strada Pușkin 25, în apropierea colțului cu Bul. Alexandru
Bodega și Restaurantul
D-lor P. LOCUSTEANU și C. ZGURIADESCU

Se află sub tipar și va fi gata peste câteva zile **Aritmetica** *pentru învățătorii din Basarabia.*

Institut de Arte Grafice „ROMANIA NOUA". — Strada Pușchin No. 43, — Chișinău